

ע"פ 8439/17 - אנטולי שמאילוב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 8439/17

כבוד השופט ד' מינץ

לפני:

אנטולי שמאילוב

ה המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דיןו של בית המשפט המחוזי
בבאר-שבע (כב' השופט א' אינפלד), מיום 18.9.2017
בת"פ 19696-12-10

עו"ד אורית דיגני; עו"ד עמית דויטשר
עו"ד יעלית מידן

בשם המבקש:
בשם המשיב:

החלטה

לפני בקשה לעיכוב ביצוע גזר דיןו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט א' אינפלד) מיום 18.9.2017 בת"פ 19696-12-10, بغدادו הותה על המבקש עונש של 7 שנות מאסר בפועל, בנוסף להפעלת 10 חודשים מאסר על תנאי קודם, מתוכם 4 חודשים במצטבר ו-6 חודשים בחופף; מאסר על תנאי; קנס כספי בסך של 7,000 ש"ח; ותשלום פיצוי לנפגעי העבירה בסך של 75,000 ש"ח.

תמצית כתוב האישום

עמוד 1

1. כתוב האישום הוגש ביום 13.12.2010 לפני בית המשפט המחויז בבאר שבע נגד המבוקש ותשעה נאשמים נוספים. עניינו בפועלותה של חבורה עברינית שביצעה שורה של מעשי שוד אלימים והתפרצויות במקומות שונים ברחבי הארץ. כתוב האישום כולל 22 אישומים, אשר 7 מהם ייחסו למבקר. מעשי השוד וההתפרצויות בוצעו בתחוםה שבין סוף שנת 2009 לבין נובמבר 2010, זאת לאחר תכנון מקדים ואיסוף מידע על היעדים. בחלק מהAKERים מעשי השוד לוו באלימות קשה נגד הקורבנות ששחו באותו יעדים, חלקם קשים. במסגרת החקירה, ביום 4.11.2010 נחתם הסכם עד מדינה עם אחד הנאשמים המרכזיים בפרשה (להלן: עד המדינה).

2. שבעת האישומים שייחסו למבקר מפורטים בהרבה בהכרעת הדיון של בית המשפט המחויז מיום 29.3.2017 ובמהלכו קודמות של בית משפט זה בהיליכי המעצר בעניינו (בש"פ 6311/11 מדינת ישראל נ' אלקניבי (13.9.2011), השופט (כתוארו אז) ח' מלצר; بش"פ 11/11 8986 מדינת ישראל נ' אלקניב (28.12.2011), השופט ע' ארבל). על כן, עיקרי הדברים יובאו להלן רק בקיצור: לפי האישום השני, המבוקש קשור עם אחרים קשור לביצוע שוד בבית מגורים בירושלים ושדו אדם מבוגר בביתו. הם כבלו אותו, איימו עליו והכו אותו עד אובדן הכרה. המבוקש ביצע את המעשים בעודו מצד באקדה עצהו והוא מעורב בשירותם של מוגרים שהופעלה כלפי אותו אדם; באישום השלישי, נאמר כי המבוקש ואחרים ביצעו שוד בבית מגורים בזיכרון יעקב שבו שהתה שמרטפית בת 23 בעודה מתפלת בתינוק. הם נכנסו ליריה תוך שתחזה לעבוד תאגידי מים, כבלו את ידה של השמרטפית, איימו עליה, גנבו רכוש ונמלטו; לפי האישום הרביעי, המבוקש ועד המדינה פרצו לבית מגורים בירושלים בו שהה קשיש בן 80 כדי לבצע שוד. עד המדינה הפעיל אלימות קשה כלפי הקשיים והנאשמים נמלטו מהמקום לאחר שבתו של הקשיים התעוררה והחלה לצעק; לפי האישום החמישי, לאחר שכשל ניסיון השוד לעיל, הנאשמים פרצו לדירה אחרת בירושלים אך נמלטו מהמקום לאחר שהבחינו בגבר שישן בדירה; לפי האישום התשיעי, המבוקש יחד עם אחרים נכנסו לבית מגורים בשדרות שבו שהה אדם בן 75, תוך שתחזה לשילוחו דואר. הם הכו אותו, כבלו את ידיו ואת רגלו וה מבוקש חבט בגרוף בפניהם. לאחר שגנבו כסף ורכושם נמלטו מהמקום; לפי האישום האחד עשר, המבוקש ערך תצפית על בית מגורים ברמת גן ומסר לשאר הנאשמים עדכונים לגבי הצורך ביצוע שוד. אלא שנוכחותם של כל רכב מטרתיים הרתיעו אותם ולכן הם עזבו את המקום; לפי האישום החמשה עשר, המבוקש פרץ לבית מגורים בשדרות אגב שבירת תריס במרפסת הבית, גנבו רכוש שאותו חלק עם נאשם 2 ונמלט מהמקום. בין כל המעשים המתוארים הואשם המבוקש בעבירות שונות: קשירת קשר לביצוע פשע, ניסיון שוד בחבורה, ביצוע שוד, כניסה והתפרצויות למקום מגורים, החזקת כלי פריצה והיוק בזדון.

ההילך בבית המשפט המחויז

3. ביום 29.3.2017 ניתנה הכרעת דין מקופה המתפרשת על פני 256 עמודים, בגדירה הורשע המבוקש בחלק מהעבירות שייחסו לו. במקודם הראיות שהיוו את הבסיס להרשעה עדותם של עד המדינה. לצד זאת, הונחו לפני בית המשפט ראיות אחרות, ביניהן האזנות סתר, מעקבים, הודיעות הנאשמים ונפגעי העבירות, תוצריים של תרגולי חקירה וכיוצא באלה. בית המשפט התרשם כי עדות עד המדינה מheimנה וכנה, מסקנה שננתמכה בראיות חיזוק כגון: עימותים עם יתר הנאים במהלך החקירה; מסירת פרטיים רלוונטיים על ידי עד המדינה למذובי עוז בטרם החתימה על ההסכם; סרטוי "הובלה והצבעה" שבו נקבע עד המדינה משוחרר את האירועים ומצביע על פרטיים "חודדים" בזירות; התרשומות בלתי אמצעית מהנהלות העד במהלך המשפט; ועוד.

4. בית המשפט גם קבע כי מתקיימת דרישת הסיעו המתחייבת בנסיבות העניין, וזאת על בסיס הנסיבות של ראיות שונות: ראיות לקיומה של חבורת שודדים באופן שתואם את העדות; שקיי המבוקש בהקשרים שונים ובפרט התקשת כל היכרותם עם עד המדינה ונאשמים נוספים, שעה שהוצגו ראיות המוכיחות היכרותם עמו ברמה כזו או אחרת; קיומן של ראיות אובייקטיביות המסייעות להרשעתם בעבירות המיחסות לו באישום האחד עשר, המלמדות על דפוס

פעולה דומה לשאר המעשים המិוחסים לו ולחבורה; תוצרים של תרגילי חקירה – אם כי לחלקם ניתן משקל מוגבל מפאת פגמים מסוימים שנפלו במהלך תמלול השיחות שהוקלטו.

5. כמו כן, בנויגוד לרושם שנוצר לפיו עדות עד המדינה מהימנה ומשמעות, צוין כי התנהלותו של המבוקש במהלך המשפט הייתה רצופה בסתריות ובשקרים. בית המשפט היה גם עיר לאפשרות כי עד המדינה שגה ביחס למספר פרטים בעדותו וייחס אינדיוקים אלה למගבלות הזיכרון האנושי.

6. לאחר שבchan את קיומן של ראיות הסיווע ואת קיומם של נימוקים מיוחדים הקשורים את המבוקש לפרטים מהותיים בכל אחד מהאישומים, הכריע בית המשפט המחויזי כדלקמן: באשר לאיושם השני – המבוקש זוכה מעבירות ניסיון השוד הראשון אך הורשע בקשרת קשר ובייצור שוד בחבורה תוך שימוש באלים וجرائم פצעה; לגבי האישום השלישי – המבוקש זוכה מאישום זה מחמת הספק; בעניין האישום הרביעי – המבוקש הורשע באופן מלא בעבירות של קשרת קשר וניסיונו שוד בחבורה; באשר לאיושם החמישי – המבוקש זוכה מהמיוחס לו הוואיל ועדות עד המדינה הייתה הראה היחידה ולא נמצא נוספים המשכנעים כי עד המדינה לא טעה לגבי פרטי האירוע; בעניין האישום התשיעי – המבוקש הורשע באופן מלא בעבירות של קשרת קשר ו)'), באשר לאיושם החמישה עשר – המבוקש זוכה מהעבירות שיויחסו לו, מפני שלא בלבד השתיכו לחבורה העבריתנית לא הוציאו כל ראיות הקשורות אותו באופן ישיר לאירוע זה.

7. ביום 17.9.2017 ניתן גזר הדין. בית המשפט עמד על הערכיהם המוגנים שנפגעו ממעשי המבוקש ובהם הזכות לשלמות הגוף, הזכות לאוטונומיה על הגוף ותחזות הביטחון האישי והציבורי. לאחר שבchan את נסיבות ביצוע העבירות החמורים, שכלו גם הפעלת אלומות, בין היתר כלפי קשישים, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם נ羞 בין 6 לבין 13 שנים מאסר בפועל. בעת בוחנת נסיבותו האישיות של המבוקש הובאו בחשבון מחד גיסא, נסיבותו האישיות המורכבות, הקשיים אשר חוווה במהלך חייו והמצוקה שנוצרה במעטרו בעת שאביו החולה נתה למות וחלוף הזמן במהלך שינה את מצבו לטובה במידה מה; ומайдך גיסא, את עברו הפלילי שככל מספר הרשעות קודמות, את העבודה כי לא שיתף פעולה בבדיקות סמים שהתקבש לעשות בעבר, את מסוכנותו הגבוהה, ואת תפקידו שירות המבחן לפיו על אף שקיים פוטנציאלי חיובי לשיקומו, הוא אינו מגלה כל אמפתיה כלפי קורבנות העבירות וכן ניתנה המלצה לעונשה מוחשית. באיזו הcola החלטת בית המשפט להעמיד את עונשו של המבוקש בסמכות לרף התחתון של המתחם וגזר עליו את העונשים שפורטו לעיל.

הבקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין

8. ביום 30.10.2017 הגיע המבוקש ערעור, han על הכרעת הדין והן על גזר הדין. לצד זאת הוגשה הבקשה שלפנינו לעיכוב ביצוע העונש עד להכרעה בערעור. בעיקר טען המבוקש כי סיכוי הערעור שלו טובים, נכון העובדה שהרשעתו הושתתה על בסיס עדות עד מדינה, וכן כי זיכוי חלק מהעבירות שייחסו לו על בסיס אותה עדות בדיית. טען כי לא נמצא ראיות חיצונית ממשיות הקשורות אליו בעבירות בהן הורשע ועל כן לא ניתן הדגישה לתוספת ראייתית מסווג סיוע. בנוסף, הראה באישום האחד עשר נשענת על הסכמה נסיבתית בלבד, שאינה הסכמה האפשרית היחידה בנסיבות העניין. לפיכך, טען כי יש סיכוי ממשי לקבלית טענות המבוקש בערעור,DOI בכך כדי להצדיק את דחית

לחלוfin, טען המבוקש כי יש להקל בעונש שהוטל עליו בגין הדין. לטענותו, בעת קביעת העונש לא ניתן משקל מספיק לחולף הזמן, בעוד שבתקופה זו הוא עלה על דרך הישר. תקופת המאסר אומנם אינה קצרה, אך יש להביא בחשבון כי המבוקש לא שחה מתחורי סוג ובריח ממש חמיש השנים האחרונות משפטו, וכך גם בשבועות החודשים האחרונים שחלפו מאז מתן גזר הדין. בתקופה זו הוא לא הושם בעבירות נוספות ולא נמלט מאימת הדין, וכך שהאינטראס הציבורי מחייב את הותרתו מחוץ לכוכתי בית הכלא עד להכרעה בערעורו.

9. מנגד, לטענת המשיבה דין הבקשה להידחות. על דרך הכלל, תחילת ריצוי העונש תיעשה באופן מיידי, ואילו עיכוב ביצוע ינתן רק בנסיבות מיוחדות שאין מתקיימות במקרה זה. לגישת המשיבה, עיקר נימוקי הערעור מתיחסים לקביעות עובדיות ומהימנות אשר ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בהן, ומכאן שסיכון הערעור להתקבל נמוכים. בית המשפט התרשם באופן חיובי מעדות עד המדינה, שנמצאו לה גם ראיות מסוימות וחיזוקים אשר אינם מותרים ספק באשר לכנותה. בית המשפט גם התייחס לכל טענות המבוקש ואף היה ער לאפשרות שעד המדינה אינם מדיק באשר לחלק מהפרטים בשל טبعו של הזיכרון האנושי, ולפיכך אף הרשע את המבוקש אך ורק באישומים שמצוין שלא הטעור לגביהם ספק. דבר זה מלמד佐ק על הזיהירות הרבה שבה נקט בית המשפט המחויז ומחזק את מסקנותיו ולא להיפר. לעניין העונש, הדגישה המשיבה כי מדובר במעשים שבוצעו באופן מתוכנן ומאורגן במקומות רבים ברחבי הארץ. הם לוו באלימות, חלקה כלפי קשיים. בגין דינו בית המשפטלקח בחשבון את מכלול השיקולים לרבות אלה שטען המבוקש, ולאחר מכן שגם אם יוחלט להקל בעונש במידה מסוימת, לא יהיה בתחלת ריצוי העונש בעת ההז' כדי לסכל את הערעור.

דין והכרעה

10. נקודת המוצא היא כי נאשם שהורשע בדיון יחל בריצוי עונשו מיד לאחר מתן גזר הדין, אלא אם מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את הסטייה מהכלל ואת עיכוב ביצוע העונש. לצורך הכרעה בבקשת מעין זו יש להביא בחשבון בין היתר את: טיב הערעור וסיכון הצלחתו; חומרת העבירות ונסיבות ביצוען; משך תקופת המאסר; עברו הפלילי של המבוקש; התנהגותו במהלך הליך המשפט בעניינו; ונסיבותיו האישיות (ע"פ 2745/18 אבו שארב נ' מדינת ישראל (9.4.2018); ע"פ 1428/18 עאבד נ' מדינת ישראל (27.2.2018); ע"פ 111/99 שורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד (2) 241 (2000)). לאחר עיון בפסק דין של בית המשפט המחויז ובטענות הצדדים בכתב ושמיעתם בעל-פה, הגעתו לכלל מסקנה כי מקרה זה אינו בא בגדרם של מקרים המצדיקים את הסטייה מהכלל האמור, ועל כן דין הבקשה להידחות.

11. כאמור, חלק ניכר מטעוני המבוקש התמקד בשאלת סיכון הערעור. בעיקר טען המבוקש כי סיכון הערעור טוביים נוכח העובדה שלא נמצאה ראיית סיוע לעדותו של עד המדינה, לגבי כל האישומים, אלא לגבי חלוקם בלבד. אלא שבפסקת בית משפט זה כבר הובהר, כי כאשר מדובר בסדרה של עבירות דומות, יתכונו מקרים שבהם יהיה די בראיות סיוע לעבירות המיויחסות לנאים באישום אחד, על מנת שתתקיים דרישת הסיוע ביחס לאיושומים אחרים (ראו למשל: ע"פ 7752/03 חלאלה נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (28.9.2004); ע"פ 3/10 אוחנה נ' מדינת ישראל, פסקאות 147-146 (להלן: עניין אוחנה); ע"פ 9093/08 נאצר נ' מדינת ישראל, פסקה 50 (7.12.2011); ע"פ 242/85 חזן נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(1) 519, 512 (1987); ע"פ 70/361 ג'ובארה נ' מדינת ישראל, פ"ד כד(2)

751, 747 (1970)). אשר על כן, נדמה כי עומדת בפניו התביעה משוכה גבוהה למדוי להוכחת הטענה עליה השלים יהבו.

12. זאת ועוד, באשר לטענותיו האחרות של הנאשם בקשר בדבר טיבן של ראיות הסיע, המשקל שיש לייחס לשקריו והפגמים שנפלו במהלך החקירה – הרי שאלנו נדחו בהתבשס, בין היתר, על יסוד קביעות עובדיות והתרשם בalthי אמצעית של בית המשפט מהעדים ומהראיות שהונחו לפניו. כך גם, בעוד שהתרשםו בבית המשפט מגרסאות הנאשם הייתה בהחלט שלילית, להתרשםתו עדות עד המדינה הייתה מפורטת, כנה ומהימנה ברמה הנדרשת לשם ביסוס מצאים במשפט הפלילי על פייה. ובקשר זה, לא לモותר לציין את ההלכה הפסוכה על פייה כלל, ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב במצבאי עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערקה הדינונית, אלא במקרים חריגים (ע"פ 6072/17 רון נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (12.3.2018); ע"פ 9852/17 משה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (3.9.2009); ע"פ 6845/09 חזן נ' מדינת ישראל, פסקה ט' (27.2.2018)).

אשר על כן, אין בסיכון הערעור כדי להצדיק את עיקוב ביצוע גזר הדין.

13. בבחינת יתר השיקולים, יש אומנם לזכור לזכות הנאשם שמאז הוא אינו במעצר מהורי סORG וברית, הוא לא ניסה להימלט מאימת הדין וגם לא נפתחו נגדו הליכים פליליים נוספים. אולם בחינת כל השיקולים שהותוו בפסקה מעלה כי הקפ' נוטה לעבר דחית הבקשה לעיקוב ביצוע עונש המאסר. כך, יש ליתן משקל משמעותי לרבותה הרבה של העבירות שבഹורשע המבוקש ושל נסיבות ביצוען. המדובר כאמור בשורה של מעשי שעם יעדים ברחבי הארץ, לאחר תכנון מקדים והסתיעות במודיעין על היעדים. לא רק שנגנבו כספים ורכוש במסגרת העשימות, הם נעשו תוך הפעלת אלימות כלפי מי שנכח ביעדי השוד. רמת האלימות הייתה קשה לעיתים והופעלה נגד כל מי שנקרה בדרכם של הנאים, לרבות קשיים. כך לדוגמה, על פי האישום התשייעי המבוקש הפעיל אלימות כלפי נפגע העבירה, אדם בן 75, לרבות כבילת ידיו ורגלו וחבטת אגרוף בפנוי. גם ביתר האישומים הופעלה אלימות, בגין ידי המבוקש בעצמו ובין אם על ידי שותפיו לעבירה שפعلו לצדוי. כמו כן, מעשי השוד בוצעו בעורמה ובהתחבולה וכללו התחזות לשליהן דואר ולעבדן תאגיד מים, באופן שפגע באופן קשה בשלוחות הנפש של נפגעי העבירה בפרט וบทחשות הביטחון האישי והציבורי בכלל.

14. לא זו בלבד, למבוקש עבר פלילי שאינו זניח ואשר כולל מספר הרשעות, ובכללן הרשעות בתפקידים משנת 2003 ומשנת 2009. בגין האחרונה אף הושת עליו במהלך 2010 עונש מאסר על תנאי (ת"פ 1339/09, פסק דין של בית משפט השלום באשקלון מיום 5.7.2010). חלק מהעבירות מושא הבקשה שלפני בוצעו ממש בתחום תקופת התנאי האמור. מלבד האמור, על אף שעונש המאסר שהוטל על המבוקש הוכח בנסיבות לקצה התחthon של מתחם העונש שנקבע, המדובר במאסר בפועל לתקופה מצטברת של לעמלה משבע שנים. על פניו, יש ממש אפוא בטענת המשיבה כי גם אם תגשים תקוותו של המבוקש ויחלט להקל בעונשו במידת מה, לנוכח תקופת המאסר הממושכת, סביר כי לא יהיה ביכולתו מיידי של גזר הדין כדי לסכל את תכילת הערעור (ראו גם: ע"פ 154/16 קבלאן נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (14.1.2016); הלכת שורץ, עמ' 278).

15. סיכום של דברים, האינטרס הציבורי בביצוע מיידי של העונש גובר בנסיבות המקירה על אינטרס המבוקש בעיקוב ביצועו.

הבקשה נדחתת אפוא, ועל המבקש להתייצב לריצויו עונש המאסר שנגזר עליו ביום 25.5.2018 עד השעה 10:00 בבית הסוהר "דקל", או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כאשר ברשותו תעוזת זהות או דרכון. עליו לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, אל מול ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפון מס' 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, י' באיר התשע"ח (25.4.2018).

שפט